

tükör keretét megpucoltam s a hátán levő megsárgult poros védőt levettem, elégettem, helyébe újat tettem. A hamis barát ismét dadogni kezdett, reszkető kézzel vette át az asszonytól, a most már valóban értéktelen kis tükröt, amelyről a bélyeg is elégett. A hamis, a kereskedő barát maradt a sok pénz elköltésével s a kárral...

ISTEN LÉLEK! Ő látta, hogy az igaz gyermekét a hamis barát be akarja csapni. Megengedte, cselekedjen jól, de azt nem engedte meg, hogy a kistükörrel boldog legyen. Ámen.

SCOTT PRINSTER

## ŐSZI HÁLAADÁSI BESZÉD \*

Mk 4,26-29

Kedves Testvéreim!

Jack Riemer „Változásban” című írásának néhány sorát szeretném felolvasni:

„Most van az ideje a változásnak.

A levelek színt váltanak: a zöld pirosba, sárgába fordul.

A vándormadarak indulásra készen a fejüket ismét dél felé fordítják.

Az állatok téli eledelük gyűjtésébe kezdtek.

A levelek, a madarak és állatok számára e változás ősztönös.

De számunkra a változás nem ilyen egyszerű.

A változást akarnunk kell; fel kell hagynunk régi szokásainkkal.

Ez azt jelenti, hogy mindent újra kell kezdenünk, ez pedig fájdalommal jár.

Ez azt jelenti, hogy felismerjük önmagunkban a megváltozás készségét. Mindezt nehéz megtenni.

Istenem, segíts minket, hogy félelmeink hitté változzanak.

Hordozd körbe tekintetünket, óh Isten, és vezérelj vissza tehozzád.

És segíts, óh Isten, hogy egymás felé fordulva felismerjük: elszigeteltségben nem élhetünk”.

És ha minden változó: milyen Isten országa? Jézus tanításai nyilvánvalóvá teszik számunkra, mint ahogy nyilvánvalóvá tették kortársai számára is azt, hogy Isten közöttünk van. Isten megismerése által láthatjuk igazán Jézus szolgálatának nagyszerűségét. Isten országa nem egy elvont, tudósok által alkotott fogalom: nem egy távoli megismerhetetlen ország - ahogyan azt sok teológus nevetséges módon tanította. Isten országa földi valóság, olyan természetes, mint a Jézus példázataiban szereplő földbe vetett mag, kenyérhez szükséges kovász, legelésző nyáj. Istennek belénk, gyermekeibe vetett reménye nem a

\* Angolból fordította Maksay Magdolna.

tudósok által elvont világnak tartozéka, hanem a mindennapi élet reális gondja. Ez az isteni remény állandóan fejlődik, mint Márk evangéliumában a magától növekedő vetés, Isten belénk helyezett reménye velünk és közöttünk növekedik, akár észrevesszük, akár nem. Isten velünk van mindennapi életünkben, még akkor is, ha nem vesszük tudomásul. A felolvasott példázat tükrözi, hogy Isten nincs távol tőlünk; Istennek nem közömbös a mi életünk; Ő nem lépi át a mi felfogóképeségünk határait. Ez Jézusnak hittel megélt, hozzánk szóló evangéliuma.

A beszédem alap gondolatát képező bibliai versek jutottak eszembe ezen a nyáron. Debrecenből Budapestre utazva, a Magyar Alföldön átvezető vasútvonal mentén lélegzetelállító, aranyló napraforgó-táblák kísérték utamon. Csodálattal néztem a nap után forgó virágokat, melyek akkor is Vezérüket követték, amikor az ég alja vörös színbe borult, s az emberi szem már nem láthatta az ég koronáját. A látvány gyönyörűségét nem csupán egy virágnak az útja kölcsönözte, hanem a teljes napraforgó-tábláé. Millió virág egyszerre fordította hárszony szirmát a lenyugvó Nap felé. E csodálatos látvány egy olyan hittel teljes gyülekezetre emlékeztetett, melynek minden tagja egyszerre fordítja arcát Isten felé, mind a hála, mind a szükség órájában.

Kedves Testvéreim! Irigylem a napraforgót. Hogy miért? Egyszerű képességéért, ösztönéért, azért, hogy mindig könnyen fordulhat a Nap felé. Ahogyan azt beszédem bevezető soraiban Jack Riemer zsidó teológust idézve megfogalmaztam: a természet változása önműködő. A napraforgót nem gyötrik bizonytalan kétségek, a napraforgónak nem kell bebizonyítania a Nap létezését. A napraforgó nemes egyszerűséggel fordul az Élete Adója, a Nap felé. Ez az ő feladata virág-életében; a Nap felé fordulni és úgy maradni arccal az eltűnő fény irányában, *annak biztos tudatában, hogy a fény forrása örökre megmarad.*

A mi hitéletünk nem ilyen egyszerű. Minden bizsonnyal vannak a napraforgóhoz hasonló emberek, akik ösztönösen fordulnak Isten felé minden alkalommal, hogy Őt magasztalják és segítségül hívják. Sajnos, én nem tartozom ezek közé, legalábbis egyelőre. Számomra könnyű Isten jelenlétét érezni, hisz életem még kellemes és kényelmes. A hálaimádság is könnyen hagyja el ajkamat, és nem is foglalkoztam túlzottan annak gondolatával, hogy Isten velem van vagy sem. De mindannyiunk életútját tragédiák kereszteszik, mindenki szívén sebet ejt szeretnének halála, betegsége vagy elvesztésének tudata. Ilyenkor van a legnagyobb szükségünk Istenre és Ő olyan távolinak tűnik. Látszólag kevés vigaszt ad a mi szenvedéseinkre. A szenvedés idején különös súllyal nehezedik vállunkra a teher, de éppen a szenvedés az, ami megkülönböztet a többi élőlénytől. Legyünk hálásak ezekért a pillanatokért, mert bármennyire is képtelennek tűnik hálát adni a szenvedésért, én tudom, hogy megpróbáltatásainkban nem vagyunk egyedül. A fájdalmat és a magányt nem szabad szenvedéseink végállomásának tekinteni - mindenkor hittel kell ezeken túlnézni!

Életünkben a jó és a rossz hatására érzelmeink változnak, de mindezek mögött van egy Erő, mely örök és változatlan. Én biztos vagyok ennek az Erőnek a létezésében - akár csak az engem körülvevő, tapintható világban -, mert tapasztaltam ennek hatását mindennapjaimban. Életünkben állandóan változik az öröm, a fájdalom, a harag, a magány. Pillanatonként változnak érzelmeink,

de mindezek mögött van egy biztonságot nyújtó köszikla, mely megtart minket, de csak akkor, ha kinyújtjuk érte a kezünk. Hitünk egyetlen feltétele, hogy lelki ajándékaink birtokában teljes felelősséggel forduljunk Isten felé és keressük Őt. Ha Jézus példája szerint élünk, ha mi is Isten felé fordulunk, ha a megpróbáltatás és a szenvedés idején is szerető Atyánkhoz fordulunk segítségért, nem maradunk magunkra. Rajtunk múlik, hogy Isten erejéből erőt merítünk, vagy nem. Nekünk kell akarnunk, hogy az ő kiapadhatatlan szeretete a mi szeretetünk forrása legyen.

Nem mondhatom, hogy könnyű Isten felé fordítani tekintetünket, sőt a megpróbáltatás idején ez szinte lehetetlennek tűnik. Az Istentől kapott lelki ajándékaink - hit, értelem, szabad akarat, lelkiismeret és szeretet - azért olyan értékesek számunkra, mert felelősek vagyunk ezekért, s ebben különbözünk a többi élőlénytől. Az istentiszteletek látogatása, az imádkozás megerősíti bennünk az elhatározást, hogy mindig a jót válasszuk. Az imádság hozzásegít megtapasztalni az Istent önmagunkban, és ezáltal bizonyossá válik, hogy Isten közöttünk van. Amikor szenvedünk, akkor sem vagyunk egyedül. A napraforgók mozgásánál nem az ösztönösségen van a hangsúly, hanem ennél sokkal fontosabb az a tény, hogy milliónyi virág egyszerre fordul a Nap felé. Ez a kép figyelmeztet arra, hogy engem is olyan emberek vesznek körül, akik megmutatják, hogy merre kell fordítanom az arcomat.

Ennek kapcsán jut eszembe Pünkösöd első napjának reggele. Ekkor szerztünk tudomást két megmagyarázhatatlan, tragikus halálesetről. Úgy éreztem, nincs erőm belépni a templomba. Isten nagyon távolinak tűnt abban a pillanatban. Erőt vettem magamon és beléptem. Mikor körbeálltuk az úrasztalát, s híveink felé nyújtottam a kelyhet, tekintetükből láttam, hogy ők tudják: Isten velünk van. Felemelő érzés volt látni, hogy két-háromszáz ember bizonyosságot tett arról, hogy Isten azon a Pünkösöden is velünk volt, a gyászban sem hagyott el minket. A szertartás végeztével Isten jelenlétét mindennél jobban éreztem. Ne feledjétek, testvéreim, hogy még akkor is, amikor úgy tűnik, hogy Isten ereje elhagy minket, a gyülekezet közösségében megtaláljuk az Isten felé vezető utat.

Ezen a szeptember végi vasárnapon, az Őszi hálaadás ünnepén, a figyelem középpontjába kerül a learatott gabona, a leszedett gyümölcs és a betakarított zöldség, mely egy év keserves munkájának az eredménye. Ha Jézus most közöttünk lenne, biztosan ezeket a hétköznapi, kézzelfogható eseményeket használná fel arra, hogy emlékeztessen minket: Isten és felebarátainkkal való jó kapcsolatunk jutalma, *a lelkiekben való gazdagodás*. Életbevágóan fontos megértenünk, hogy az úrvacsorát gyülekezeteink közösségében vesszük, nem pedig egyedül, önmagunkért. Nem pusztán Istent találjuk és tartjuk meg szívünkben, hanem egymásra is találunk ezen az ünnepen.

Hogyan jut eszünkbe Isten felé fordulni szenvedéseinkben? A napraforgótól eltérően, számunkra ez nem automatikus. Jut-e eszünkbe egyedülletünkben és fájdalmunkban Isten? A válasz itt van a templomban, mellettünk, körülöttünk ülő felebarátaink. Az őszi hálaadás ünnepén Isten gyermekei számára ezt az evangéliumot küldi: *nem vagytok egyedül*. Adja a mindenható Isten, hogy örömezenete vésődjön ma szívünkbe, hogy szükség idején eszünkbe jusson: *NEM VAGYUNK EGYEDÜL!* Ámen.

## AZ ÉLŐK ISTENE

Lk 20,38

K.T.! Beszédem alapgondolatából talán sejtettétek, hogy a következőkben valami nagyról, félelmetesről, az emberi képzeletben fekete-kaszás királyként megjelenő halálról fogok beszélni. Arról, ami - vagy pontosabban: aminek gondolata - végigkíséri egész életünket, hiszen minden pillanatunk halál és egyben újjászületés, ha úgy vesszük.

Számunkra a halál érthetetlen, titokzatos dolog; róla beszélve rémisztő, szörnyű minták lebegnek a szemünk előtt, s emiatt taszító még a gondolata is. Pedig a halál - így a mi halálunk is - természetes és elkerülhetetlen, „...mert elvégezett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak.” (Zsid 9,27a), a Héber levél tárgyyszerű megfogalmazásával élve. Elkerülhetetlenségének tudatában, számunkra a kérdés nem úgy tevődik fel, hogy elfogadjuk-e vagy sem, hanem csak értelmezése felől, a nézőpontéből, amellyel közelítünk hozzá: hittel vagy hit nélkül, továbbá ahogyan felfogjuk: mindennek véget vető korlátként vagy nyitott kapunak, amelyen természetes az átmenet egy új, Istenhez közelebbi létformába.

Mai beszédem tárgyául azért választottam a halált, mert vele általában a temetések szomorú és fájdalmas alkalmával találkozunk, amikor is a gyász súlya alatt csak az eltávozottra gondolunk és az utána maradt úrt próbáljuk kitölteni: emlékekkel, hittel, szeretettel. Ezért éreztem szükségesnek egy ilyen alkalommal is szembenézni vele, bár tudom, sokaknak most is Ők jutnak eszükbe.

Az eddig elmondottak alapján fogalmazom meg beszédem célját: *hitet ébresztetni* és nem a halált magyarázni. Hiszen a halál a maga kegyetlen valóságában szinte teljesen magyarázhatatlan. Ennek kapcsán egy történet jut eszembe, amelyben egy fiatalember váratlan és megrendítő halálhírével falutársai elmennek a nagy megbecsülésnek és köztiszteletnek örvendő „falu bölcséhez”, s megkérdik tőle, mivel magyarázza a hirtelen halált. A „szinte mindentudónak” tartott öregember hírnevéhez méltón válaszol: „Minden ember kicsi ahhoz, hogy a halált magyarázza.” Érezzük, a válasz semmitmondó, de mégis a legbölcsebb: mert ki mondhatna közülünk többet és okosabbat az emberi életkebe váratlanul belevágó halálról, a kifürkészhetetlen isteni útnak ezen szomorú állomásáról?

Mielőtt elkeserednénk emberi tudatlanságunkon, korlátoltságunkon, megjegyzem: nekünk mégis van valakink, akihez bármilyen kérdéssel fordulhatunk, mert példájával mindenkor eligazít és tanításával ez esetben is felvilágosít. Ez a valaki Jézus, aki még a halál erejét is megtörte azáltal, hogy evangéliumával „világosságra hozta az elmúlhatatlan életet” (Tim 1,10b).

Az ő tanításához fordultam, amikor a halálról készültem beszédet írni, és a Biblia lapjain rátaláltam arra a versre, amely számomra ebben a tekintet-